

Το ελληνικό νομικό πλαίσιο για την αδειοδότηση κεραιών κινητής τηλεφωνίας

Αγλαΐα Δημητροπούλου

Εφέτης ΔΔ

Εισαγωγή

Στην αρχή της ενότητας αυτής (2^{ης} θεματικής ενότητας της διημερίδας) θα εξετάσουμε τις νομικές προϋποθέσεις εγκατάστασης των κεραιών κινητής τηλεφωνίας. Τα τελευταία κυρίως χρόνια, δημιουργούνται πολλά ερωτήματα σχετικά με τη νομιμότητα της εγκατάστασής τους και το κατά πόσον επηρεάζει η ακτινοβολία που αποδεδειγμένα εκπέμπουν σε κατοικημένες περιοχές. Από τη μια οι κεραιές είναι απαραίτητες για τη λειτουργία των δικτύων, καθόσον ενδεχόμενη αραιή τοποθέτησή τους θα μείωνε την ποιότητα των υπηρεσιών, ειδικά σε μια εποχή ανταγωνισμού. Από την άλλη, όλοι μας αντιμετωπίζουμε μια τέτοια εγκατάσταση με καχυποψία και προτιμούμε να μην την έχουμε στη γειτονιά μας ή στο κτίριό μας. Βλέποντας μάλιστα κάποιες καμουφλαρισμένες, η ανησυχία μας μεγαλώνει κι αναρωτιόμαστε εάν έχουν τοποθετηθεί νόμιμα και πώς μπορούμε να ελέγξουμε κάτι τέτοιο.

Τα θέματα που αντιμετωπίζει ο έλληνας νομοθέτης:

Ο έλληνας νομοθέτης ρυθμίζει το θέμα της εγκατάστασης των κεραιών, ακολουθώντας τις επιταγές του ενωσιακού δικαίου.

Σύμφωνα με το άρθρο 1 παρ. 2 Α του ν. 2801/2000 «Ρυθμίσεις θεμάτων αρμοδιότητας του Υπουργείου Μεταφορών και Επικοινωνιών και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ Α' 46), για την κατασκευή κεραιάς σταθμού στην ξηρά, που χρησιμοποιείται για την εκπομπή ή/και λήψη ηλεκτρομαγνητικής ενέργειας ή ως μέρος ενός συστήματος κεφαλής δικτύου καλωδιακής τηλεόρασης, απαιτείται άδεια, ακόμη πλέον και σε δασικές περιοχές. Σύμφωνα δε, με το ν.

4070/2012 «Ρυθμίσεις Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών, Μεταφορών, Δημοσίων Έργων και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ Α' 82/10.4.2012) και συγκεκριμένα με το εδάφιο λα' του άρθρου 12 αυτού, αρμόδια Αρχή για την αδειοδότηση των ανωτέρω κατασκευών κεραιών – εκτός από αυτές που αφορούν τα πάρκα κεραιών, οι οποίες, σύμφωνα με το ίδιο εδάφιο εξαιρούνται και ρυθμίζονται με κοινές αποφάσεις των Υπουργών Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων και Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής (με την περίπτωση ιε' της παρ. 2 του άρθρου 4 του ν. 4070/2012) – είναι η Εθνική Επιτροπή Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων (ΕΕΤΤ), η οποία αποτελεί, κατά το άρθρο 6 του ίδιου νόμου, την Εθνική Ρυθμιστική Αρχή (National Regulatory Authority) σε θέματα παροχής δικτύων και υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών.

Εδώ, θα πρέπει να κάνουμε μια παρένθεση για να δώσουμε κάποιες πληροφορίες για την Εθνική αυτή Αρχή. Στα πλαίσια της προσπάθειας απελευθέρωσης των διαδικτυακών αγορών, ήτοι αυτών που είναι συνδεδεμένες με την ύπαρξη δικτύου, όπως οι αγορές τηλεπικοινωνιών¹, ενέργειας, σιδηροδρομικών μεταφορών και ταχυδρομικών υπηρεσιών² το δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, απαιτούσε τη δημιουργία ενός θεσμικού πλαισίου εποπτείας, το οποίο θα έπρεπε να ασκείται από μια πράγματι ανεξάρτητη από οικονομική, λειτουργική και προσωπική άποψη **Ρυθμιστική Αρχή ή φορέα (regulator)**, εξοπλισμένου με αποφασιστικές αρμοδιότητες, ο οποίος θα ασκούσε και τις αρμοδιότητες της Επιτροπής Ανταγωνισμού στις

¹ Το νομικό τους πλαίσιο καθορίζεται από την Οδηγία 2002/21 σχετικά με το κοινό κανονιστικό πλαίσιο για δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών (Οδηγία-πλαίσιο), όπως τροποποιήθηκε από την Οδηγία 2009/140, την Οδηγία 2002/19 σχετικά με την πρόσβαση σε δίκτυα ηλεκτρονικών επικοινωνιών και συναφείς ευκολίες καθώς με τη διασύνδεσή τους (οδηγία για την πρόσβαση), την Οδηγία 2002/20 για την αδειοδότηση δικτύων και υπηρεσιών ηλεκτρονικών υπηρεσιών (οδηγία για την αδειοδότηση) όπως ισχύει, την Οδηγία 2002/22 για την καθολική υπηρεσία και τα δικαιώματα των χρηστών όσον αφορά δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών υπηρεσιών (οδηγία καθολικής υπηρεσίας), την Οδηγία 2002/58 για την επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και την προστασία της ιδιωτικής ζωής στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών (οδηγία για την προστασία ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες), οι οποίες αναφέρονται ως οδηγία πλαίσιο και ειδικές οδηγίες και από το νόμο 4070/2012, με τον οποίο έλαβε τελικώς χώρα η προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας.

² Το νομικό τους πλαίσιο καθορίζεται από την Οδηγία 97/67, όπως τροποποιήθηκε από την Οδηγία 2002/39 για το περαιτέρω άνοιγμα των κοινοτικών ταχυδρομικών υπηρεσιών στον ανταγωνισμό, που ενσωματώθηκαν στο ελληνικό δίκαιο με το ν. 2268/1998, όπως τροποποιήθηκε από το ν. 3185/2003.

εν λόγω αγορές. Το βασικό πρόβλημα που αντιμετώπιζε η απελευθέρωση των διαδικτυακών αυτών αγορών, ήταν, ότι σε αυτές δρούσαν μόνο δημόσιες μονοπωλιακές επιχειρήσεις, των οποίων το καθεστώς διεπόταν από διατάξεις κυρίως δημοσίου δικαίου, όπως, για την Ελλάδα, οι ΟΤΕ, ΔΕΗ, ΟΣΕ, ΕΛΤΑ. Οι επιχειρήσεις αυτές, ως κύριοι και παράλληλα ως διαχειριστές μιας βασικής υποδομής (infrastructure), όπως είναι το δίκτυο, είχαν, λόγω της μονοπωλιακής τους θέσης, σημαντικό κίνητρο να εμποδίσουν κάθε δυνητικό ανταγωνιστή να εισέλθει στην αγορά στην οποία ήδη αυτές κυριαρχούσαν, ώστε οι ίδιες να αυξήσουν την κερδοφορία τους. Οι επιχειρήσεις αυτές, οι οποίες διέθεταν κατά κανόνα καθετοποιημένη κρατική επιχείρηση³ είχαν τη δυνατότητα να προβούν σε διακριτική μεταχείριση των ανταγωνιστών τους σε σχέση με τις ίδιες ή με θυγατρικές επιχειρήσεις τους προκειμένου να υπερασπισθούν τη θέση τους στην αγορά. Για το λόγο αυτό ήταν απαραίτητη η επέμβαση στην απελευθερούμενη αυτή αγορά, ώστε με οργάνωση και εποπτεία, ήτοι με τη ρύθμισή της, μέσω κρατικής παρέμβασης, να οδηγηθεί εν συνεχεία στην αυτορύθμισή της μέσω υγιούς ανταγωνισμού⁴. Προκειμένου να επιλυθούν προβλήματα όπως η δυνατότητα πρόσβασης στο δίκτυο από νέες (ανταγωνιστικές προς τις υπάρχουσες) επιχειρήσεις και σε τιμή που δεν θα επηρέαζε την ανταγωνιστικότητα αυτή, διαμορφώθηκε η προβλεπόμενη από την Οδηγία πλαίσιο 2002/21/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, όπως ισχύει μετά την τροποποίησή της από την Οδηγία 2009/140 EK, Εθνική Επιτροπή Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων (ΕΕΤΤ). Αυτή δεν ανήκει στις συνταγματικά κατοχυρωμένες Ρυθμιστικές Αρχές, παρότι είχε ήδη συσταθεί πριν τη συνταγματική αναθεώρηση του 2001 (προσθήκη του αρ. 101 Α περί ανεξάρτητων αρχών και εξουσιοδότηση προς έκδοση του ν. 3051/2002 που αφορά, μεταξύ άλλων, στα μέλη των αρχών αυτών), δεν φέρεται να έχει νομική προσωπικότητα, έχει όμως την ικανότητα να συνάπτει συμβάσεις, να είναι διάδικος και να παρίσταται αυτοτελώς σε δίκες για ζητήματα που την αφορούν, εκπροσωπούμενη από τον Πρόεδρο ή τον Αντιπρόεδρό της, ενώ το σύστημα διορισμού των μελών της (κατ' άρθρο 6

³ Ιδίως στις νότιες χώρες (Ιταλία, Ισπανία, Γαλλία, Πορτογαλία), σχετ. άρθρο για τη Γαλλία του Laurent Richer στο περιοδικό «Actualité juridique du droit administratif», της 23.3.2009 σ. 526.

⁴ Σύμφωνα με τα άρθρα 101 επ. της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ).

παρ. 1 του ν. 4070/2012) δεν φαίνεται ότι εξασφαλίζει τον απαραίτητο πλουραλισμό⁵, αφού κατά βάση στηρίζεται σε κυβερνητικές επιλογές. Σύμφωνα με τον ίδιο ν. 4070/2012, η ίδια είναι υπεύθυνη για τη χάραξη πολιτικής, για την άσκηση εποπτείας, ελέγχου και για την εξασφάλιση, με την έκδοση ατομικών ή κανονιστικών πράξεων, θέσπιση προδιαγραφών, επιβολή ποινών, ή προσωρινών μέτρων, της απρόσκοπτης λειτουργίας των ηλεκτρονικών επικοινωνιών.

Γενικά η διαδικασία αδειοδότησης της εγκατάστασης κεραιών

Νομικό πλαίσιο για την εγκατάσταση νέας κεραιάς

Τα όρια για την ασφαλή έκθεση του κοινού στην ηλεκτρομαγνητική ακτινοβολία που εκπέμπουν οι κεραιές, καθορίζονται από την ΚΥΑ 53571/3839/2000 «Μέτρα προφύλαξης του κοινού από τη λειτουργία κεραιών εγκατεστημένων στην ξηρά» των Υπ. Ανάπτυξης – Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων – Υγείας και Πρόνοιας – Μεταφορών και Επικοινωνιών (ΦΕΚ 1105/Β'6.9.2000), σε συνδυασμό με το άρθρο 30 του ν. 4070/2012 «Ρυθμίσεις Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών, Μεταφορών, Δημοσίων Έργων και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ Α'82). Για την παροχή άδειας, απαιτείται μελέτη σχετικά με την εκπεμπόμενη ηλεκτρομαγνητική ακτινοβολία, σύμφωνα με την οποία, παλαιότερα, τα όρια έκθεσης του πληθυσμού δεν θα έπρεπε να υπερβαίνουν το 80% των καθορισμένων τιμών. Με το ν. 3431/2006 τα όρια αυτά μειώθηκαν στο 70% των καθορισμένων τιμών, όπως και διατηρήθηκαν με το ν. 4070/2012, πάντα λαμβάνοντας υπόψη και τυχόν επιβάρυνση από γειτονικές κεραιές στον αστικό ιστό. Τυχόν δε, αντικανονική λειτουργία, δίνει τη δυνατότητα στην Ελληνική Επιτροπή Ατομικής Ενέργειας (ΕΕΑΕ) να

⁵ Σημειωτέον ότι με τη ΣτΕ 944/1999, είχε κριθεί ότι η νομοθετική ρύθμιση που προβλέπει τη στελέχωση του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης (ΕΣΡ) από τα κόμματα που εκπροσωπούνται στη Βουλή, κατ' αναλογία της κοινοβουλευτικής τους δύναμης, αντίκειται στο άρθρο 15 παρ 2 (περί ΕΣΡ) σε συνδυασμό με το άρθρο 26 του Συντάγματος, διότι αναθέτει την υπόδειξη μελών συλλογικού διοικητικού οργάνου σε οργανώσεις εκτός των εξουσιών του κράτους, θέση η οποία εν συνεχεία ανατράπηκε με την Ολ. ΣτΕ 656/2000, η οποία δέχθηκε ότι ο ανωτέρω τρόπος στελέχωσης δεν αντίκειται στην αρχή της διάκρισης των λειτουργιών.

ειδοποιήσει τον κάτοχό της να διακόψει τη λειτουργία μέχρι την αποκατάσταση του προβλήματος και να γνωστοποιήσει τυχόν επανάληψη της λειτουργίας στην ΕΕΤΤ με υποχρέωση του κατόχου για παροχή εξηγήσεων σχετικά με την αιτία της δυσλειτουργίας της. Τυχόν επανάληψη της παράβασης οδηγεί σε οριστική αφαίρεση της άδειας (αρ. 7 της ΚΥΑ 53571/3839/2000).

-Η διαδικασία και τα απαιτούμενα δικαιολογητικά εξειδικεύονται στην απόφαση 661/2/19.7.2012 της ΕΕΤΤ «Κανονισμός Αδειών Κατασκευών Κεραιών στην Ξηρά» (ΦΕΚ Β' 2529/17.9.2012), που εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση των άρθρων 1, 12 εδάφιο λα' και 30 του ν. 4070/12.

-Απαραίτητη προϋπόθεση για τη λειτουργία της κεραιάς από τον πάροχο είναι η ύπαρξη Γενικής Άδειας για την εκχώρηση δικαιωμάτων χρήσης ραδιοσυχνοτήτων, η οποία προηγείται της έκδοσης άδειας κατασκευής κεραιάς. Οι σχετικές λεπτομέρειες για την παροχή δικτύων και υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών υπό καθεστώς Γενικής Άδειας καθορίζονται σε αντίστοιχους Κανονισμούς της ΕΕΤΤ, εκδοθέντες κατά το άρθρο 21 του ν. 4070/12.

Διαδικασία αδειοδότησης

Σύμφωνα με την παρ. 17 του άρθρου 30 του ν. 4070/12, σε συνδυασμό με το άρθρο 5 και το Παράρτημα της Απόφασης της ΕΕΤΤ 661/2/19.7.2012, ο ενδιαφερόμενος για την εγκατάσταση κεραιάς υποβάλλει ολοκληρωμένο φάκελο μέσω ΣΗΛΥΑ (Συστήματος Ηλεκτρονικής Υποβολής Αιτήσεων), ο οποίος περιλαμβάνει τις παρακάτω αιτήσεις/μελέτες:

-1.Θετική γνωμάτευση της **Υπηρεσίας Πολιτικής Αεροπορίας** σχετικά με την ασφάλεια της αεροπλοΐας.

-2.Θετική γνωμάτευση της **Ελληνικής Επιτροπής Ατομικής Ενέργειας (ΕΕΑΕ)** για την τήρηση των ορίων ασφαλούς έκθεσης του κοινού σε ηλεκτρομαγνητικά πεδία (όπως αυτά καθορίζονται από την ΚΥΑ

53571/3839/2000 «Μέτρα προφύλαξης του κοινού από τη λειτουργία κεραιών εγκατεστημένων στην ξηρά» (ΦΕΚ 1105/Β' 6.9.2000), σε συνδυασμό με το άρθρο 30 του ν. 4070/2012 σχετικά με τα όρια που πρέπει να τηρούνται στους ελεύθερα προσπελάσιμους από το γενικό πληθυσμό χώρους γύρω από τις κατασκευές κεραιών, τα οποία, όπως ήδη ειπώθηκε, δεν πρέπει να υπερβαίνουν το 70% των τιμών που ορίζονται στην ως άνω ΚΥΑ (ή στην εκάστοτε ισχύουσα) βάσει των μελετών που υποβάλλονται από τον αιτούντα. Εάν όμως εγκαθίστανται έως 300 μ. από την περίμετρο κτιριακών εγκαταστάσεων βρεφονηπιακών σταθμών, σχολείων, γηροκομείων και νοσοκομείων τα όρια έκθεσης του κοινού απαγορεύεται να υπερβαίνουν το 60% των τιμών που καθορίζονται στην ως άνω ΚΥΑ ή στην εκάστοτε αντίστοιχη ισχύουσα υπουργική απόφαση που ρυθμίζει αυτές τις τιμές (σχετική ρύθμιση της παρ. 10 του άρθρου 30 του ανωτέρω νόμου). Ρητά, μάλιστα, σύμφωνα με την παρ. 18 του ίδιου άρθρου και νόμου, απαγορεύεται τέτοια εγκατάσταση σε κτίρια που φιλοξενούν τις παραπάνω υπηρεσίες, ενώ τυχόν υφιστάμενες κεραιές απομακρύνονται εντός 6 μηνών από την ισχύ του ν. 4070/12, ήτοι μέχρι τις 10 Οκτωβρίου του 2012. Η σχετική μελέτη που υποβάλλει ο αιτών την άδεια στην ΕΕΑΕ εξετάζεται το συντομότερο δυνατό, προκειμένου να χορηγηθεί η σύμφωνη γνώμη της. Εάν πάντως παρέλθει ένας μήνας από την παραλαβή της και η ΕΕΑΕ δεν ειδοποιήσει για την ύπαρξη σφάλματος, η άδεια δίδεται (άρθρο 6 παρ. 4 της εν λόγω ΚΥΑ) με την επιφύλαξη του μεταγενέστερου ελέγχου της λειτουργίας της κεραίας.

-3. **Έγκριση περιβαλλοντικών όρων** βάσει των απαραίτητων μελετών περιβαλλοντικών επιπτώσεων, από την οικεία Γενική Γραμματεία Περιφέρειας ή δήλωση υπαγωγής της υπό κατασκευή κεραίας στις Πρότυπες Περιβαλλοντικές Δεσμεύσεις σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, με τη συνοδεία των απαραίτητων σχετικών μελετών και εγκρίσεων.

-4. Έγκριση από την αρμόδια **Πολυτομική Υπηρεσία** για την τοποθέτηση της κεραίας και των σχετικών εγκαταστάσεων.

-5. **Άλλες εγκρίσεις** που τυχόν απαιτούνται κατά περίπτωση

-6. **Υπεύθυνη δήλωση του ν. 1599/86** περί της πληρότητας του φακέλου και της αλήθειας και ακρίβειας των αναφερόμενων σε αυτόν στοιχείων

-7.Διοικητικό τέλος

Και βεβαίως την **αίτηση για χορήγηση δικαιώματος χρήσης ραδιοσυχνότητας ή αποδεικτικό νόμιμης χρήσης συχνοτήτων εκπομπής ή λήψης**, συνήθως απόφαση της ΕΕΤΤ ή αναφορά σε διατάξεις από τις οποίες απαλλάσσεται από τη χορήγηση των εν λόγω δικαιωμάτων (περ. β' της παρ. 17 του άρθρου 30 του ν. 4070/12).

Ο ολοκληρωμένος φάκελος πρέπει να περιλαμβάνει όλες τις απαραίτητες αιτήσεις και δικαιολογητικά για την έκδοση των ανωτέρω γνωματεύσεων, αδειών, εγκρίσεων, καθώς και, μεταξύ άλλων, όπως ειδικότερα ορίζονται στην ως άνω απόφαση της ΕΕΤΤ 661/2/19.7.2012, την περιγραφή των υπηρεσιών ραδιοεπικοινωνίας που θα εξυπηρετεί η κατασκευή, των ζωνών συχνοτήτων λειτουργίας της, την περιγραφή της κεραιάς, την ακριβή της θέση, τα στοιχεία του οικίσκου, τα χαρακτηριστικά των ιστών ή πυλώνων στήριξης, αναφορά του αριθμού των κεραιών και των χαρακτηριστικών τους, κ.λπ., καθώς και απόδειξη πληρωμής του Διοικητικού Τέλους.

Οι αρμόδιες υπηρεσίες, μέσω διαδικτυακής πρόσβασης στο ΣΗΛΥΑ, μέσα σε 4 μήνες από την ηλεκτρονική υποβολή της αίτησης, ελέγχουν τα θέματα αρμοδιότητάς τους και ενημερώνουν το σύστημα για την έκδοση των εγκρίσεών τους, για την ύπαρξη ελλείψεων ή λαθών που πρέπει να συμπληρωθούν ή διορθωθούν ή για την αιτιολογημένη απόρριψη των αιτήσεων. Εάν δεν υπάρχει πρόσβαση στο ΣΗΛΥΑ μιας υπηρεσίας, ο αιτών υποβάλει την αίτηση και τα στοιχεία που επικαλείται και ενημερώνει το σύστημα με τα αντίστοιχα αποδεικτικά.

Η ΕΕΤΤ, μετά την πάροδο τεσσάρων μηνών από την ηλεκτρονική υποβολή του ολοκληρωμένου ως άνω φακέλου και εφόσον έχουν εκδοθεί όλες οι απαιτούμενες εγκρίσεις από της αρμόδιες Υπηρεσίες, εκδίδει άδεια κατασκευής κεραιάς, ή μπορεί να απορρίψει αιτιολογημένα με βάση τουλάχιστον μία αιτιολογημένη απόρριψη από τις ως άνω Υπηρεσίες. Μέχρι την έκδοσή της, εκδίδει πιστοποιητικό πληρότητας του ολοκληρωμένου φακέλου, κατόπιν ελέγχου και με την προϋπόθεση της σύμφωνης γνώμης της ΕΕΑΕ και της ΥΠΑ και χορηγεί δικαίωμα χρήσης συχνότητας. Το πιστοποιητικό πληρότητας

καταργείται με την έκδοση της άδειας κατασκευής. Η ΕΕΤΤ με τη βοήθεια γεωγραφικού πληροφοριακού συστήματος (GIS) δημοσιοποιεί τις κατασκευές κεραιών για τις οποίες έχει εκδοθεί άδεια κατασκευής ή πιστοποιητικό πληρότητας.

Ο ενδιαφερόμενος δε, που έλαβε τη σχετική άδεια, ή το πιστοποιητικό πληρότητας, οφείλει να κοινοποιεί την άδεια στον οργανισμό τοπικής αυτοδιοίκησης α' βαθμού (Δήμο) όπου θα γίνει η εγκατάσταση και να έχει αναρτημένη κοντά στη βάση της κεραιάς ευανάγνωστη πινακίδα ανεξίτηλης γραφής με την επωνυμία του και το μοναδικό αριθμό της άδειας ή του πιστοποιητικού πληρότητας. Με τον τρόπο αυτό και από το σχετικό μητρώο μπορεί να ελεγχθεί εάν μία εγκατεστημένη κεραία έχει άδεια (έπειτα από σχετική αίτηση στην ΕΕΤΤ) και την ακριβή της θέση, ώστε να μπορεί αυτή να ελεγχθεί από κάθε ενδιαφερόμενο τόσο ως προς τη θέση της όσο και ως προς κάθε άλλο χαρακτηριστικό της. (Από αυτά προκύπτουν ότι και πριν τη χορήγηση άδειας, ο ενδιαφερόμενος μπορεί να εγκαταστήσει και να λειτουργήσει την κεραία, παρότι αυτή μπορεί να μην εγκριθεί τελικώς από την Πολεοδομία ή λόγω μη πληρότητας των περιβαλλοντικών όρων, οπότε και θα ανακληθεί το πιστοποιητικό πληρότητας).

Ειδικότερες περιπτώσεις

A. Μη ολοκλήρωση διαδικασίας για παροχή άδειας εγκατάστασης κεραιάς έως τις 24.2.2014

Σύμφωνα με το άρθρο 31 (παρ. 2 – 6) του ν. 4053/2012 «Ρύθμιση λειτουργίας της ταχυδρομικής αγοράς, θεμάτων ηλεκτρονικών επικοινωνιών και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ Α' 44/7.3.2012), το οποίο, όπως είχε τροποποιηθεί από το άρθρο 58 του ν. 4146/2013 (ΦΕΚ Α' 90), αντικαταστάθηκε από το άρθρο 126 του ν. 4249/2014 (ΦΕΚ Α' 73/24.3.2014), ορίζεται ότι οι κάτοχοι των κεραιών των παρόχων ηλεκτρονικών υπηρεσιών, για τις οποίες υπάρχει μελέτη ραδιοεκπομπών και σύμφωνη γνώμη της Ε.Ε.Α.Ε. ένα τουλάχιστον

μήνα πριν την έναρξη ισχύος του τελευταίου ως άνω νόμου, ήτοι ως τις 24.2.2014, έχει υποβληθεί μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων στην αρμόδια υπηρεσία ή έχουν υπαχθεί στις Πρότυπες Περιβαλλοντικές Δεσμεύσεις, σύμφωνα με την περιβαλλοντική νομοθεσία πριν από την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού (24.3.14) και έχουν υποβάλει αίτηση για κατασκευή κεραιάς στην ΕΕΤΤ (περ. α' της παρ. 2), οφείλουν μέχρι τις 30.4.2014 να συμπληρώσουν το φάκελο της αίτησης για τη χορήγηση άδειας κατασκευής κεραιάς, με αντίγραφα των αιτήσεων που υπέβαλαν στις διάφορες υπηρεσίες για χορήγηση των απαιτούμενων δικαιολογητικών.

Τα δικαιολογητικά αυτά θα πρέπει να εκδοθούν και να υποβληθούν στην ΕΕΤΤ εντός 18 μηνών από τη λήξη της ως άνω προθεσμίας, ήτοι έως τις 30.10.2015. Η ΕΕΤΤ θα εκδώσει ή θα απορρίψει τις αιτούμενες άδειες, μετά από εξέταση των δικαιολογητικών, εντός 6 μηνών από τη συγκέντρωσή τους και σύμφωνα με το νομοθετικό πλαίσιο που ίσχυε μέχρι την έκδοση του ν. 4249/2014 [ήτοι του άρθρου 58 του ν. 4146/2013 (ΦΕΚ Α' 90), (και όχι με το προβλεπόμενο στην παρ. 13 του άρθρου 29 του νόμου αυτού)]. Μέχρι την έκδοση της άδειας ή την αιτιολογημένη απόρριψη της σχετικής αίτησης (ήτοι έως τις 30.4.2016), οι ως άνω εγκατεστημένες κατασκευές κεραιών θεωρούνται ως νομίμως λειτουργούσες και αναστέλλεται η κατεδάφισή τους, με την επιφύλαξη τυχόν αντίθετων δικαστικών αποφάσεων. Μετά την έκδοση αυτής της άδειας, οι κάτοχοι οφείλουν να καταθέσουν στις αρμόδιες Πολεοδομικές Υπηρεσίες τα προβλεπόμενα δικαιολογητικά για την έγκριση τοποθέτησης των ήδη εγκατεστημένων κεραιών. Μέχρι την έκδοση αυτής της έγκρισης, ή τη διαδικασία προσφυγής ενώπιον διοικητικής αρχής, ισχύουν ό,τι και παραπάνω, ήτοι θεωρούνται ως νομίμως λειτουργούσες και αναστέλλεται η κατεδάφισή τους, με την επιφύλαξη τυχόν αντίθετων δικαστικών αποφάσεων.

Κατά συνέπεια, τουλάχιστον μέχρι τις 30.10.2015 (ολοκλήρωση διαδικασιών από τους λοιπούς εμπλεκόμενους φορείς) + 6 μήνες (εντός των οποίων η ΕΕΤΤ υποχρεούται να χορηγήσει ή όχι τη σχετική άδεια), ήτοι μέχρι 30.4.2016, οι υπάρχουσες κεραιές για τις οποίες δεν συντρέχουν οι

απαιτούμενες προϋποθέσεις αλλά έχουν τουλάχιστον την έγκριση της ΕΕΑΕ και πληρούν τους περιβαλλοντικούς όρους, οπότε δεν εγκυμονούν κινδύνους για το δημόσιο συμφέρον, μπορούν να λειτουργούν νόμιμα, ενώ η λειτουργία τους μπορεί να παραταθεί μέχρι τη μη έγκριση από την Πολεοδομία, ή την ολοκλήρωση της διοικητικής διαδικασίας προσβολής της απόφασης περί μη χορήγησης άδειας από την ΕΕΤΤ.

Β.Ήδη εγκατεστημένες κατασκευές κεραιών:

Β.α.Χωρίς άδεια

Σύμφωνα με την παρ. 7 του ως άνω άρθρου 31 του ν. 4053/12, όπως ισχύει, οι μη αδειοδοτημένες εγκατεστημένες κατασκευές κεραιών, για τις οποίες υποβλήθηκε σχετική καταγγελία στην ΕΕΤΤ, ή διαπιστώθηκε αυτεπαγγέλτως η ύπαρξή τους, εφόσον πληρούν τις προϋποθέσεις της παρ. 2 [ήτοι σύμφωνη γνώμη της Ελληνικής Επιτροπής Ατομικής Ενέργειας (ΕΕΑΕ) και μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων], επιβάλλονται οι προβλεπόμενες από το νομικό καθεστώς που ίσχυε κατά το χρόνο εγκατάστασής τους κυρώσεις, εκτός από την κατεδάφιση και εφαρμόζονται οι ως άνω διατάξεις της παρ. 4 του άρθρου 31 του ν. 4053/12, (προσκόμιση δικαιολογητικών μέχρι τις 30.10.2015), προκειμένου να αποκτήσουν νόμιμη άδεια μέχρι τις 30.4.2016.

Β.β Κεραίες που είχαν λάβει άδεια πριν την ισχύ του ν. 3431/2006: (και ενδεχομένως οι προδιαγραφές τους να ανέχονται μεγαλύτερη έκλυση ακτινοβολίας από την επιτρεπόμενη)

-εάν δεν είχαν γνωμάτευση της ΕΕΑΕ, απαιτείτο: α)υποβολή στην ΕΕΑΕ μελέτης ηλεκτρομαγνητικών ακτινοβολιών της κεραίας, σύμφωνα με τα όρια ασφαλούς έκθεσης του κοινού [ΚΥΑ 53571/3839/2000 «Μέτρα προφύλαξης του κοινού από τη λειτουργία κεραιών εγκατεστημένων στην ξηρά» (ΦΕΚ 1105/Β' 6.9.2000), μέχρι τις 31.12.2011. Η παράταση αυτή δόθηκε με την ΥΑ

285/11/2011(ΦΕΚ Β' 8/11.01.2011), έπειτα από σειρά υπουργικών αποφάσεων που παρέτειναν το χρονικό αυτό όριο. Κι εδώ το νομοθετικό πλαίσιο ανέχτηκε λειτουργία τους έως τις 31.12.2011.

-εάν δεν είχαν εφοδιασθεί με έγκριση περιβαλλοντικών όρων, απαιτείτο η υποβολή σχετικής μελέτης ή έκθεσης στην αρμόδια για την έκδοση της σχετικής έγκρισης Περιφέρεια μέχρι τις 31.3.2012, όπως η ημερομηνία αυτή καθορίσθηκε τελικά με το άρθρο μόνο της ΚΥΑ 11744/393/13.5.2011 (ΦΕΚ Β' 879/18.5.2011), έπειτα από σειρά παρατάσεων που είχαν αρχίσει από 18 μήνες από τη δημοσίευση του ν. 3431/06, ήτοι από 3.8.07 (3.2.2006 + 18 μήνες) (σχετ. παρ. 18 και 19 του άρθρου 31 του ν. 3431/06 που αφορούσε τις ηλεκτρονικές επικοινωνίες και ρύθμιζε το προγενέστερο από το ν. 4070/12 καθεστώς της ΕΕΤΤ). Θα πρέπει να επισημανθεί ότι το νομοθετικό πλαίσιο ανέχτηκε τη λειτουργία τους χωρίς την έγκριση των περιβαλλοντικών όρων έως τις 31.3.2012.

-Οι πολεοδομικές εγκρίσεις παρέμεναν σε ισχύ όπως είχαν δοθεί.

Άλλες περιπτώσεις

Πρότυπες Περιβαλλοντικές Δεσμεύσεις για Σταθμούς Βάσης Κινητής Τηλεφωνίας.

Για έργα κατασκευών σταθμών βάσης κινητής τηλεφωνίας που κατατάσσονται στη δεύτερη κατηγορία του άρθρου 1 του ν. 4014/11 «Περιβαλλοντική αδειοδότηση έργων και δραστηριοτήτων, ρύθμιση αυθαιρέτων σε συνάρτηση με δημιουργία περιβαλλοντικού ισοζυγίου και άλλες διατάξεις αρμοδιότητας Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής» (ΦΕΚ Α' 209), η οποία περιλαμβάνει έργα και δραστηριότητες που χαρακτηρίζονται από τοπικές και μη σημαντικές επιπτώσεις στο περιβάλλον (άρ. 20 του 661/2

Κανονισμού της ΕΕΤΤ για τις άδειες κατασκευών κεραιών στην ξηρά), εκδόθηκε η ΚΥΑ 198015/4.5.2012 (ΦΕΚ /Β' 4.5.2012) των Υπ. Περιβάλλοντος Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής – Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, με την οποία ορίστηκαν οι πρότυπες περιβαλλοντικές δεσμεύσεις για σταθμούς βάσης κινητής τηλεφωνίας. Με την απόφαση αυτή, με την οποία απαιτούνται οι ίδιες προϋποθέσεις συμμόρφωσης με την ΚΥΑ 53571/3839/2000 για την εκπομπή ακτινοβολίας, ενώ ορίζονται και τρόποι διαχείρισης των αποβλήτων από τη λειτουργία του σταθμού, ουσιαστικά ο αιτών απαλλάσσεται από την έγκριση της ΕΕΑΕ, περιορίζοντας τον έλεγχο από προληπτικό σε κατασταλτικό στα πλαίσια της ίδιας διαδικασίας αδειοδότησης από την ΕΕΤΤ.

Εγκαταστάσεις Κατασκευών Κεραιών Χαμηλής Ηλεκτρομαγνητικής Περιβαλλοντικής Όχλησης (ΕΚΚΧΟ):

Σύμφωνα με την ΚΥΑ 27217/505/4-6-2013 «Εγκαταστάσεις Κατασκευών Κεραιών Χαμηλής Ηλεκτρομαγνητικής Περιβαλλοντικής Όχλησης, εξαιρούμενες από την αδειοδότηση, σύμφωνα με την παρ. 23 του άρθρου 30 του ν. 4070/2012» (ΦΕΚ Β' 1442/14.6.2013) οι πάροχοι τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών δημοσιεύουν σε ειδική ιστοσελίδα του ιστοχώρου τους, τις σχετικές ηλεκτρονικές δηλώσεις Εγκαταστάσεων Κατασκευών Κεραιών Χαμηλής Ηλεκτρομαγνητικής Όχλησης. Οι έλεγχοι ως προς την ηλεκτρομαγνητική ακτινοβολία γι' αυτές διενεργούνται από την ΕΕΑΕ, ενώ για παραβάσεις πολεοδομικής νομοθεσίας επιλαμβάνονται οι αρμόδιες Πολεοδομικές Υπηρεσίες.

Κεραίες εξαιρούμενες από τη διαδικασία αδειοδότησης από την ΕΕΤΤ:

(κατά το ν. 2801/2000 αρ. 1 παρ. 2, όπως ισχύει)

- Κατασκευές κεραιών Ενόπλων Δυνάμεων, Σωμάτων Ασφαλείας, Λιμενικού Σώματος, ΕΚΑΒ.
- Κατασκευές κεραιών Υπουργείων, πρεσβειών, διπλωματικών αποστολών και ραδιοερασιτεχνών.

- Κατασκευές κεραιών που χρησιμοποιούνται από την Υπηρεσία Πολιτικής Αεροπορίας (ΥΠΑ).
- Κατασκευές κεραιών Σταθμών βάσης ειδικών ραδιοδικτύων, εφόσον πληρούν συγκεκριμένες προϋποθέσεις ως προς την κατασκευή της (και γενικά πρόκειται για μικρές κατασκευές) που ορίζονται στο Ν. 2801/2000.
- Κατασκευές κεραιών Σταθμών βάσης CB εφόσον πληρούν συγκεκριμένες προϋποθέσεις που ορίζονται στο Ν. 2801/2000
- Κατασκευές μικρών κεραιών που προορίζονται για χρήση εντός κτιρίων (πχ Wi Fi εντός κτιρίων).
- Κατασκευές μικρών κεραιών που προορίζονται για χρήση μεταφοράς δεδομένων τοπικής εμβέλειας π.χ. εντός βιομηχανικών εγκαταστάσεων, γηπέδων, συγκροτημάτων κτιρίων κτλ.
- Κατασκευές κεραιών μόνο λήψης εκπομπών που προορίζονται για το ευρύ κοινό (π.χ. κεραιές λήψης NOVA).

Πέραν των ανωτέρω, με ειδικές αποφάσεις της ΕΕΤΤ, εξαιρούνται από την υποχρέωση άδειας, κατασκευές κεραιών που υποστηρίζουν τη λειτουργία συσκευών μικρής εμβέλειας που χρησιμοποιούνται για συστήματα ασύρματης πρόσβασης (π.χ. απόφαση 384/1της 27.4.2006 «Υπαγωγή κατασκευών κεραιών στο άρθρο 1 παρ. 2 εδ. ζ' του ν. 2801/2000» (ΦΕΚ 739/Β/20-6-2006), απόφαση 227/86 της 29.8.2001 «Κατασκευή Κεραιών για τις οποίες δεν απαιτείται άδεια, σύμφωνα με το άρθρο 1 του Ν.2801/2000» (ΦΕΚ 1226/Β/20-09-2001), απόφαση 302/11 της 22/12/2003 «Κεραιοσυστήματα Μικροκυψελών για τα οποία δεν απαιτείται άδεια, σύμφωνα με το άρθρο 1 του Ν. 2801/2000» Τροποποίηση της Απόφασης της ΕΕΤΤ ΑΠ.: 302/11/2003 “Κεραιοσυστήματα Μικροκυψελών για τα οποία δεν απαιτείται Άδεια, σύμφωνα με το άρθρο 1 του Ν.2801/2000» (ΦΕΚ 717/Β' /13-05-2004).

Έλεγχος κεραιών

Εκτός από τον έλεγχο που πραγματοποιείται από την ΕΕΑΕ τόσο στα πλαίσια της αδειοδότησης (προληπτικά), ώστε να εγκρίνει την υποβληθείσα από τον ενδιαφερόμενο μελέτη, όσο και στα πλαίσια αυτεπάγγελτων τυχαίων ελέγχων σε ποσοστό τουλάχιστον 20% των αδειοδοτημένων κεραιών κατ' έτος, έλεγχος μπορεί να γίνει και κατόπιν αιτήματος προσώπου (με τέλος 160 €) και εντός 20 εργάσιμων ημερών από την υποβολή του (άρ. 30 παρ. 2 και 5 ν. 4070/12).

Σύμφωνα με το άρθρο 80 του ν. 4070/12, η ΕΕΤΤ, έπειτα από αυτοψία κλιμακίου της, εάν διαπιστώσει ότι η κεραία λειτουργεί χωρίς πιστοποιητικό πληρότητας ή με σχετικό πιστοποιητικό αλλά βάσει ψευδών – ανακριβών στοιχείων, μπορεί να επιβάλει διοικητικό πρόστιμο ύψους από 10.000 – 300.000 € με επιβαρυντική περίπτωση την ψευδή αναγραφή ή παραποίηση στοιχείων και την υποτροπή. Εάν έχουν ληφθεί σχετικά ασφαλιστικά μέτρα (με απόφ. Δικαστηρίου) ή με προσωρινή διαταγή για την αναστολή άδειας λειτουργίας, η ΕΕΤΤ ελέγχει την εφαρμογή τους και μπορεί να λάβει κι αυτή μέτρα για 3 ή το πολύ έως 6 μήνες, μετά από ακρόαση του ενδιαφερόμενου (άρθρο 77 παρ. 6, μεταξύ άλλων όταν η παράβαση ενέχει άμεση, σοβαρή κι επικείμενη απειλή για τη δημόσια υγεία), ή και διοικητικό πρόστιμο. Κατά των αποφάσεων αυτών υπάρχει δυνατότητα προσφυγής στο Διοικητικό Εφετείο της Αθήνας και σε δεύτερο βαθμό ενώπιον του ΣτΕ.

Επίσης προβλέπονται και ποινικές κυρώσεις για διάφορες περιπτώσεις, όπως παράνομες παραχωρήσεις της κατασκευής σε άλλον για εγκατάσταση κεραιάς χωρίς άδεια, παροχή εσφαλμένων πληροφοριών για άσκηση ελέγχου κ.λπ., για τις οποίες προβλέπεται φυλάκιση έως 2 ετών, χρηματική ποινή από 7.500 έως 38.000 €, με αφαίρεση υφιστάμενης άδειας και δήμευση του εξοπλισμού. Τέλος προβλέπεται πρόστιμο από τον Περιφερειάρχη έως 20.000 € για τη μη κατεδάφιση μετά τη διακοπή λειτουργίας τους, ή τη μη σήμανσή τους. Η Πολεοδομία μπορεί επίσης να διατάσσει την κατεδάφιση αυτών, μετά από πρωτοβουλία της ή μετά από κοινοποίηση στην ίδια των αποφάσεων επιβολής ποινών. Επίσης η Αποκεντρωμένη Διοίκηση [άρθρο 3852/10 (Καλλικράτης) αρ.

280 παρ. ΙΙ εδ. 45] μπορεί να προβεί σε κατεδαφίσεις σε εκτέλεση σχετικών αποφάσεων.

Συμπεράσματα

Θα λέγαμε ότι η αδειοδότηση των κεραιών της κινητής τηλεφωνίας, προσπαθεί να κινηθεί ανάμεσα στη φροντίδα προς τον πολίτη (με τον καθορισμό των ορίων έκθεσής του σε χαμηλότερα από τα προβλεπόμενα με την ΚΥΑ 53571/383/2000 επίπεδα με έμφαση σε ευαίσθητες πληθυσμιακές ομάδες, όπως μικρά παιδιά, νοσηλευόμενους, ηλικιωμένους) και στην άμεση και δραστική λύση σε προβλήματα επικοινωνίας τα οποία απαιτούν γρήγορη αντιμετώπιση για την εύρυθμη λειτουργία της αγοράς (δυνατότητα λειτουργίας της κεραιάς παρότι δεν απάντησε ο εμπλεκόμενος στην άδεια φορέας στο ορισμένο για την παροχή έγκρισης διάστημα, διατήρηση των υπάρχουσών κεραιών για ικανό χρονικό διάστημα μέχρι να συμπληρωθούν οι προϋποθέσεις λειτουργίας τους, επιβολή ποινών από την ΕΕΤΤ, την ΕΕΑΕ, λειτουργία με βάση δηλώσεις για υπαγωγή σε πρότυπες περιβαλλοντικές δεσμεύσεις, ή με βάση ηλεκτρονικές δηλώσεις των παρόχων τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών για κατασκευές κεραιών χαμηλής ηλεκτρομαγνητικής όχλησης κ.ά.). Αυτές βέβαια οι τελευταίες περιπτώσεις, σε συνδυασμό με τις πολλές περιπτώσεις εξαίρεσης από τη διαδικασία αδειοδότησης από την ΕΕΤΤ, δημιουργούν ρήγμα στο προαναφερόμενο νομικό πλαίσιο προστασίας του πληθυσμού μιας πόλης τόσο ως προς την υγεία του όσο και ως προς την περιφρούρηση του ορίζοντά του, καθόσον με αυτές ουσιαστικά ακυρώνεται το σύστημα προληπτικού ελέγχου που έχει τεθεί ως εγγύηση για τη λειτουργία τους, ενώ παραμένει μόνο η δυνατότητα κατασταλτικού ελέγχου τους. Δυστυχώς απαιτείται αρκετός χρόνος ώστε να διαπιστώσουμε στην πράξη εάν οι δειγματοληπτικοί έλεγχοι όλων των κεραιών είναι επαρκείς και αντικειμενικοί καθώς και εάν τα προκαθορισθέντα από την προαναφερόμενη ΚΥΑ όρια έκθεσης των πολιτών είναι ασφαλή.